

Na temelju članaka 58. i 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 5/12., 16/12., 86/12., 126/12., 94/13., 152/14., 7/15., 7/17., 68/18 i 98/19), članaka 27., 105. i 159. i 184. Statuta Srednje škole Metković (KLASA: 003-08/19-02/213; URBROJ: 2117/1-44-1/19-01 od 29. ožujka 2019. g.), Školski odbor, nakon rasprave provedene na Nastavničkom vijeću i Vijeću roditelja, na sjednici održanoj 20. prosinca 2019., donosi

ETIČKI KODEKS NEPOSREDNIH NOSITELJA ODGOJNO-OBRAZOVNE DJELATNOSTI Srednje škole Metković

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Etičkim kodeksom uređuju se pravila primjerenog ponašanja neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti Srednje škole Metković (u daljnjem tekstu: Škola) utemeljena na Ustavu Republike Hrvatske, zakonima, provedbenim propisima.

Etička načela i vrijednosti koje Škola promiče su: zaštita ljudskih prava i sloboda, zabrana diskriminacije, uznemiravanja i predrasuda, načelo poštivanja zakona i pravnih postupaka, načelo profesionalnosti, pravo i dužnost usavršavanja, transparentnost i povjerljivost rada, zabrana izmišljanja, krivotvorenja i plagiranja, kolegijalnost, pridržavanja etičkih načela u odnosu prema Školi i prema učenicima/učenicama, zabrana primanja darova, zabrana sukoba interesa i zabrana nepotizma, zaštita ispitanika, zabrana stvaranja okolnosti koje su opasne po život, fizičko ili psihičko zdravlje i sigurnost, zabrana konzumiranja droga i alkohola.

Kodeksom se promiču ljudske, intelektualne slobode, humani odnos među svim te odgovorno ostvarivanje prava u skladu s odgovornošću u nastavi i drugom stručnom radu. Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na osobe koje nisu nastavnici i stručni suradnici, ali sudjeluju u radu i djelovanju Škole.

Postupci propisani ovim Etičkim kodeksom ne uređuju prava, obveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju te nisu alternativa građanskim, kaznenim, upravnim i disciplinskim postupcima.

Članak 2.

Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na osobe koje nisu nastavnici i stručni suradnici, ali sudjeluju u radu i djelovanju Škole.

Osobna je odgovornost i zadaća svakog radnika/radnice ostvarenje najviših etičkih standarda osobnog ponašanja.

Dužnost je poticati etičko ponašanje svojih učenika/učenica, suradnika/suradnica i kolega/kolegica.

Dužnost je svakog radnika/radnice savjetovati se s kolegama/kolegicama u slučaju etičkih dvojbi. Svatko u svom djelovanju nastupa kao nezavisna osoba te dopunjava i oplemenjuje pravila dana ovim Etičkim kodeksom osobnim sustavom humanih vrijednosti, vlastite kulture i životnog iskustva.

Članak 3.

Etički kodeks omogućuje roditeljima i skrbnicima te drugim građanima upoznavanje s ponašanjem koje imaju pravo očekivati od nastavnika/nastavnica i stručnih suradnika/suradnica.

II. TEMELJNA NAČELA ETIČKOG KODEKSA

Načelo poštivanja propisa i pravnog poretka Republike Hrvatske

Članak 4.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica treba poštovati pozitivne propise i pravni poredak Republike Hrvatske i svojim radom i ponašanjem omogućavati primjenu propisa prema svima u Školi pod jednakim uvjetima.

Načelo poštovanja dostojanstva osobe

Članak 5.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica treba poštovati dostojanstvo svih osoba s kojima je u doticaju pri obavljanju poslova.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica ima pravo tražiti poštovanje svoje osobnosti od svih s kojima je u doticaju.

Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa obavljanje radnih posla ili smanjuje kvalitetu života te osobe.

Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje ili pridonosenja stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju ili ponižavaju.

Načelo zabrane diskriminacije, uznemiravanja i predrasuda

Članak 6.

Svakome je u Školi u svakom obliku zabranjeno izražavanje diskriminacije prema rasi ili etničkoj pripadnosti ili boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovinskom stanju, članstvu u građanskoj udruzi, obrazovanju, društvenom položaju, radnom mjestu, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

Kriteriji vrednovanja i napredovanja su stručnosti, sposobnost i profesionalnost te postignuti rezultati u obavljanju određene vrste poslova i zadataka.

Članak 7.

Neprihvatljiv je svaki oblik uznemiravanja pod čim se podrazumijeva svako neželjeno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa obavljanje posla ili smanjuje kvalitetu života, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane. Spolno uznemiravanje je svako neželjeno verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje spolne naravi koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Neprihvatljivim se smatra vršenje pritiska na osobu koja je odbila ili prijavila takvu vrstu ponašanja kao i zanemarivanje prijava spolnoga uznemiravanja u smislu odgađanja ili neistraživanja prijavljenoga spolnoga uznemiravanja.

Uobičajena komunikacija, šale, dobronamjerna kritika kao i odnosi spolne i druge intimne naravi među nastavnicima/nastavnicama i stručnim suradnicima/suradnicama koji se temelje na slobodnom pristanku i uzajamnom poštovanju – pripadaju u područje privatnosti i nisu kršenje Etičkog kodeksa.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 8.

Nastavnik/nastavnica, stručni suradnik/suradnica i učenik/učenica trebaju se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaki oblik neravnopravnosti, zlostavljanja, uznemiravanja ili omalovažavanja.

Škola je dužna osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

Nastavnici/nastavnice ne smiju osobne interese pretpostaviti objektivnom prosuđivanju i profesionalnom obavljanju poslova.

Načelo samostalnosti nastavnog i drugoga stručnog rada

Članak 9.

Nastavniku/nastavnici se jamči pravo autonomnog djelovanja u izvođenju nastave i drugom stručnom radu u skladu s propisima, nastavnim planom i programom, nacionalnim i školskim kurikulumom.

Načelo profesionalnosti

Članak 10.

Nastavnik/nastavnice i stručni suradnik/suradnica treba prema obilježjima svoje struke odgovorno, savjesno i nepristrano ispunjavati obveze prema učenicima/učenicama, roditeljima, skrbnicima i drugim građanima.

U svom djelovanju i svi drugi radnici/radnice Škole slijede načela profesionalne izvrsnosti, objektivnosti, razboritosti, pravilnosti, dijaloga, tolerancije i humanosti.

Svi radnici/radnice Škole trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima te se kloniti procjene stručnosti kolega/kolegica i javnog iznošenja takvih procjena.

Pravo i obveza usavršavanja i pravo napredovanja

Članak 11.

Svim nastavnicima/nastavnicama i stručnim suradnicima/suradnicama Škola treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje kroz cjeloživotno učenje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima i osigurati odgovarajuće uvjete za to.

Nedopustiv je svaki oblik diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnog napredovanja te u postupku napredovanja.

Kriteriji vrednovanja i napredovanja su stručnost, sposobnost i profesionalnost te postignuti rezultati u obavljanju određene vrste poslova i zadataka.

Načelo slobode mišljenja i izražavanja

Članak 12.

U svim područjima života i rada u Školi se potiče i podržava sloboda mišljenja i izražavanja.

Zabrana izmišljanja, krivotvorenja i plagiranja

Članak 13.

Nastavnici/nastavnice i stručni suradnici/suradnice ne smiju znanja i radove učenika/učenica koristiti za svoje osobne potrebe ili probitke.

Zabranjeno je izmišljanje, krivotvorenje te plagiranje u provođenju istraživanja, recenziji ili objavljivanju rezultata.

Svaki oblik izmišljanja, krivotvorenja i plagiranja smatra se neposrednom povredom Kodeksa.

Povreda je Kodeksa prepisivanje ili preuzimanje zamisli, ideja, riječi i rezultata kolega/kolegica i prikazivanje kao svojih.

Izmišljanjem i krivotvorenjem smatraju se i iskrivljeno i neistinito obavještavanje o vlastitim postignućima, krivotvorenje preporuka.

III. ODNOS NASTAVNIKA/NASTAVNICA I STRUČNIH SURADNIKA/SURADNICA PREMA UČENICIMA/UČENICAMA

Članak 14.

Nastavnici/nastavnice koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom radu s učenicima/ učenicama trebaju:

- izvoditi odgojno-obrazovni rad u skladu s ciljevima, zadaćama i standardima srednjeg odgoja i obrazovanja,
- prenositi učenicima/učenicama znanja iz svojega predmeta ili područja,
- osigurati istinitost podataka i prezentaciju sadržaja primjerenu nastavnom predmetu,
- obrađivati nastavne sadržaje na način prihvatljiv i razumljiv učenicima/učenicama kako bi ih potakao/potakla na raspravu i izražavanje mišljenja,
- pridonositi intelektualnom razvoju učenika/učenica,
- ocjenjivati učenike/učenice pravodobno, pošteno, stručno i objektivno,
- saslušati i uvažavati učenikovo/učeničino mišljenje.

Nastavnici/nastavnice u nastavnom procesu trebaju promicati humane vrijednosti i suvremena znanstvena dostignuća, koristiti izvanškolske mogućnosti poučavanja i učenja (terenska nastava, projekti), koristiti suvremene didaktičke strategije u nastavi, koristiti suvremenu nastavnu tehnologiju uvažavajući metodičke vrijednosti, poticati ekološku svijest kod učenika/učenica.

Članak 15.

Učenici/učenice su dužni nastavnike/nastavnice upoznati sa svim okolnostima koje imaju utjecaj na ispunjenje obveza u odgojno-obrazovnom radu.

U ispunjavanju nastavnih obveza učenici/učenice ne smiju rabiti nedopuštena tehnička pomagala, prepisivati od kolega/kolegica ili se na drugi način služiti nedopuštenim radnjama.

IV. ODNOS NASTAVNIKA/NASTAVNICA I STRUČNIH SURADNIKA/SURADNICA PREMA RODITELJIMA, SKRBNICIMA I DRUGIM GRAĐANIMA

Članak 16.

U odnosu prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica treba nastupati pristojno, nepristrano, savjesno i profesionalno.

Kod obavljanja poslova nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica treba primijeniti svoje stručno znanje na način da roditeljima, skrbnicima i građanima pomaže u ostvarivanju prava u djelatnosti odgoja i obrazovanja.

Članak 17.

U službenoj komunikaciji s roditeljima, skrbnicima i drugim građanima nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica se treba služiti hrvatskim standardnim jezikom i razumljivo se izražavati.

Posebnu pozornost nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica treba obratiti na osobe s invaliditetom i druge osobe s posebnim potrebama.

Zabrana primanja darova

Članak 18.

Nastavniku/nastavnici i stručnom suradniku/suradnici nije dopušteno od roditelja, skrbnika ili drugih građana primati darove, usluge ili ih poticati na darivanje, pružanje usluga nastavnicima/nastavnicama i stručnim suradnicima/suradnicama ili drugim osobama za koje postoji izvjesnost da su u svezi sa nastavnicima/nastavnicama i stručnim suradnicima/suradnicama.

Članak 19.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica se treba suzdržavati od svih oblika korupcije, a svojom aktivnošću kod svih poticati spoznaju o štetnosti korupcije.

V. MEĐUSOBNI ODNOSI NASTAVNIKA/NASTAVNICA I STRUČNIH SURADNIKA/SURADNICA

Članak 20.

U međusobnim odnosima nastavnici/nastavnice i stručni suradnici/suradnice trebaju iskazivati uzajamno poštovanje, povjerenje, pristojnost, strpljenje i suradnju.

Članak 21.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica ne smije druge nastavnike/ nastavnice i stručne suradnike/suradnice u Školi ometati u obavljanju njihovih poslova.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica trebaju redovito razmjenjivati informacije i mišljenja o radnim i stručnim pitanjima.

Nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica trebaju poštovati položaj svojih kolega/kolegica i s njima raditi u interesu što kvalitetnijeg obavljanja školske djelatnosti.

Članak 22.

U okviru svoga položaja ravnatelj/ravnateljica Škole treba poticati nastavnike/nastavnice i stručne suradnike/suradnice na kvalitetno i učinkovito obavljanje poslova, međusobno uvažavanje, poštivanje i suradnju te korektan odnos prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima.

VI. JAVNO NASTUPANJE NASTAVNIKA/NASTAVNICA I STRUČNIH SURADNIKA/SURADNICA

Članak 23.

Školska tijela trebaju poticati nastavnike/nastavnice i stručne suradnike/suradnice na javno nastupanje, slobodu izražavanja i iznošenja svojih gledišta.

Članak 24.

Kod javnog nastupa u kojima predstavlja Školu, nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica može iznositi školska stajališta u skladu s dobivenim ovlastima i svojim stručnim znanjem.

Kod javnih nastupa u kojima nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica ne predstavlja Školu, a koji su tematski povezani sa Školom, nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica je dužan naglasiti da iznosi osobno gledište.

U slučaju pokretanja prekršajnih ili drugih postupaka protiv zaposlenika/zaposlenica ravnatelj/ravnateljica svojim položajem i autoritetom treba zaštititi zaposlenika/zaposlenicu od svih ponašanja protivnih ovom Kodeksu, te pomoći i uputiti zaposlenika/zaposlenicu svim zakonskim i drugim mogućnostima koje mu/joj stoje na raspolaganju.

Zaštita ispitanika

Članak 25.

Pri provođenju istraživanja, od nastavnika/nastavnica i stručnih suradnica zahtijeva se pridržavanje odgovarajućih propisa o zaštiti ispitanika.

Pri istraživanju je potrebno jamčiti dobrovoljno sudjelovanje svih ispitanika na temelju informiranog pristanka, povjerljivosti, tajnost i anonimnost podataka o ispitanicima.

Zabrana nepotizma

Članak 26.

Zabranjen je svaki oblik nepotizma.

Potrebno je izbjegavati zapošljavanje osoba koje su članovi obitelji ili u drugom bliskom odnosu s već zaposlenim osobama u Školi.

Primanje darova

Članak 27.

Nastavnici/nastavnice, stručni suradnici/suradnice, ravnateljica i drugi radnici zaposleni u Škole ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati darove zbog kojih bi se moglo pretpostaviti da utječu na profesionalnost i objektivnost u obavljanju posla i donošenju odluka.

VII. ETIČKO POVJERENSTVO I POSTUPAK PRED ETIČKIM POVJERENSTVOM

Članak 28.

Za promicanje etičkih načela i praćenje primjene odredaba Etičkog kodeksa i ispunjavanja obveza iz etičkog kodeksa u Školi se osniva Etičko povjerenstvo.

Etičko povjerenstvo donosi mišljenja o načelnim pitanjima kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Etičkog kodeksa.

Etičko povjerenstvo odlučuje o davanju suglasnosti za provođenje istraživanja među učenicima/učenicama Škole.

Članak 29.

Etičko povjerenstvo imenuje ravnatelj/ravnateljica na prijedlog Nastavničkog vijeća.
Etičko povjerenstvo ima tri člana/članice od kojih je jedan predsjednik/predsjednica.
Mandat etičkog povjerenstva je tri godine.

Članak 30.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o povredama etičkih načela Kodeksa.

Zahtjev može podnijeti nastavnik/nastavnica i stručni suradnik/suradnica, učenik/ učenica, roditelj ili skrbnik koji smatra da je neki od obveznika primjene Etičkog kodeksa postupio suprotno odredbama Kodeksa.

U postupku ispitivanja povreda Etičkog kodeksa treba osigurati jednake mogućnosti pritužbe i ravnopravan položaj za sve sudionike.

Ako se mišljenje traži u vezi s pitanjem koje se tiče ponašanja učenika ili je pitanje od neposredne važnosti za učenike, Povjerenstvo se proširuje za dva člana koji se imenuju iz reda učenika, a imenuje ih Vijeće učenika.

Povjerenstvo može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti.

Članak 31.

Zahtjev za suglasnost za provođenje istraživanja među učenicima/učenicama Škole podnosi se u obrascu Škole.

Za ispitivanje (anketiranje) učenika i učenica koje se odnosi na redovitu djelatnost Škole i ono što iz nje proizlazi (npr. samovrednovanje, evaluacija predavanja i radionica) ne podnosi se zahtjev Etičkom povjerenstvu.

Članak 32.

Na pitanja iz svoje nadležnosti Etičko povjerenstvo donosi mišljenje u roku 30 dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva.

Mišljenje iz stavka 1. ovoga članka Etičko povjerenstvo donosi jednoglasno.

Ako mišljenje nije dano jednoglasno, član Povjerenstva koji je imao različiti stav od ostalih (većine), ima pravo svoje izdvojeno mišljenje priložiti uz mišljenje povjerenstva.

Protiv mišljenja Povjerenstva nije dopuštena žalba.

Članak 33.

Etičko povjerenstvo na kraju mandata dostavlja ravnatelju izvješće o svom radu.

Način rada Etičkog povjerenstva uređuje se poslovníkom.

VIII. UPOZNAVANJE NOVIH NASTAVNIKA I STRUČNIH SURADNIKA S ODREDBAMA ETIČKOG KODEKSA

Članak 34.

Ravnatelj/ravnateljica Škole ili osoba koju ravnatelj/ravnateljica ovlasti, dužan/dužna je svaku osobu s kojom je sklopljen ugovor o radu upoznati s odredbama ovog Etičkog kodeksa prije početka rada u Školi.

IX. JAVNOST ETIČKOG KODEKSA

Članak 35.

Ovaj Etički kodeks objavljuje se na oglasnoj ploči i web stranici Škole.

X. STUPANJE NA SNAGU

Članak 36.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči i web stranici Škole.

Članak 37.

Stupanjem na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje važiti Etički kodeks (Broj:206/09 od 26. veljače 2009. g.)

KLASA: 602-03/19-01/969

Urbroj: 2117/1-44-04/19-01

Metković, 27. prosinca 2019.

Predsjednica Školskog odbora

Ana Vidović

Ovaj Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči i web stranici Škole **27. prosinca 2019** i stupa na snagu 4. siječnja 2020. godine.

Ravnatelj

Marijo Obradović, dipl. oec.